

1987, 17. listopadu – Sdělení VONS č. 703 „Zástupné trestní stíhání J. Štekla“ o trestním stíhání kněze Jaroslava Štekla pro trestné činy podvodu a spekulace a o odročení soudního jednání v jeho trestní věci u Okresního soudu v Ústí nad Orlicí.¹

Před senátem Okresního soudu v Ústí nad Orlicí za předsednictví JUDr. Jany Faifrové bylo dne 23. 9. 1987 započato hlavní líčení v trestní věci proti Jaroslavu Šteklovi.² Okresní prokurátor JUDr. Jaroslav Mazanec žaluje J. Štekla pro trestné činy podvodu (§ 250, odst. 1 písm. b, odst. 2 písm. a, b tr. z.) a spekulace (§ 117 odst. 1 tr. z.).³ Druhý trestný čin je zřejmě projednáván z výlučně dekorativních důvodů, aby se podtrhl význam údajné trestné činnosti. J. Štekl se ho měl dopustit prodejem fotografií s náboženskou tematikou, jímž v posledních sedmi letech získal celkem 3035 korun 60 haléřů – i kdyby to byla pravda, což obžalovaný popírá, jde o zisk natolik směšný (cca 36 Kčs měsíčně), že by zjevně nestačil ani k úspěšnému přestupkovému řízení.⁴

Závažnějším trestným činem, za nějž také hrozí mnohem vyšší trestní sazba (až do osmi let vězení), je údajný podvod. J. Štekl se ho měl dopustit tím, že v letech 1982–86 přijímal od spoluobčanů drobné dobrovolné příspěvky za odsloužení mší svatých, přičemž úhrnná částka těchto příspěvků přesáhla 20 000 Kčs. Obžaloba vychází ze stanoviska, obsaženého ve zprávě tajemníka pro věci církevní, podle něhož „mši svatou může vykonávat řádně vysvěcený kněz se souhlasem církevního tajemníka“ – všechno ostatní jsou prý pouhé modlitby.⁵ Podle názoru prokurátora J. Štekl vykonal místo mší pouhé přímluvné modlitby a podvedl tak své spoluobčany, neboť jim za jejich příspěvky poskytl podřadnější služby, než si objednali.⁶ Nikdo z domněle postižených se však necítí poškozen. K tomu podotkneme, že svědci při hlavním líčení vesměs vypovídali ve prospěch obžalovaného a že toto líčení muselo být odročeno, protože značná část předvolaných svědků se k soudu prostě nedostavila.

Jistý problém tohoto procesu spočívá v tom, že J. Štekl odmítá před soudem připustit, že je kněz, a odmítá prokazovat, že objednané mše skutečně odsloužil – v patrně ne nedůvodné obavě, že by si tím v této trestní věci stejně nepomohl a že by si mohl přivodit další trestní stíhání, popřípadě ohrozit jiné lidi.

Protináboženské zaměření tohoto zástupného trestního stíhání snad nepotřebuje bližšího komentáře.

Jaroslav Štekl, nar. 6. 5. 1932, byl v září až říjnu 1986 asi šest týdnů držen ve vazbě.⁷ Adresa jeho bydliště je Ústí nad Orlicí, Mírové nám. 5/III. Již sám asketický ráz jeho domácnosti svědčí o tom, že tento člověk, řádně zaměstnaný jako strážný v místním OPBH, si nepotřeboval zaopatřovat a nezaopatřoval nekalé zisky na úkor svých spoluobčanů.

Informace o Chartě 77, r. 10, 1987, č. 16, s. 11–12.

POZNÁMKY

- ¹ K případu viz dále sdělení VONS č. 709, 765 a 771, dokumenty č. 712, 768 a 774.
- ² Přisedícími soudci byli Marie Železová a Jiří Havlíček. Protokol o hlavním líčení viz in: OS v Ústí nad Orlicí, soudní spis k případu Jaroslava Štekla, spis. zn. 1 T 253/87.
- ³ Původní trestní stíhání Jaroslava Štekla z trestného činu spekulace, zahájené 9. 9. 1986 vyšetřovatelem SNB – oddělení vyšetřování VB Ústí nad Orlicí mjr. Fialou, bylo usnesením téhož vyšetřovatele ze 13. 4. 1987 rozšířeno i na trestný čin podvodu podle § 250/1, 2a, b tr. zák. Odůvodnění pro zahájení stíhání pro tento trestný čin znělo: „*Na základě dosud provedeného vyšetřování bylo zjištěno, že obviněný Jaroslav Štekl sliboval zajištění mší svatých pro různé občany, převážně ze Slovenska, a na základě těchto slibů mu občané zasílali různé finanční částky na odsloužení mší svatých. Ve většině případů sliboval, že mše odslouží sám a tak vystupoval jako kněz a v některých případech slíbil zajištění mší u knězů na okrese Ústí nad Orlicí. Mše sám nevykonával, ani je nezajistil, a finanční prostředky si nechal pro sebe. Tímto svým jednáním naplnil znaky trestného činu podvodu, a jelikož jde o škodu ve výši 32 644 Kčs a tuto činnost prováděl výdělečně, je nutno jeho jednání kvalifikovat podle § 250/1, 2a, b trestního zákona. Na základě těchto skutečností bylo rozhodnuto vyšetřovatelem o rozšíření trestního stíhání.*“ Tamtéž.

- ⁴ O soudním líčení s J. Šteklm 23. 9. 1987 viz rukopisnou zprávu uloženou in: LP, Sb. VONS, inv. č. 299, sign. IV/1, kart. 48; též článek „Catholic priest stands trial for fraud (Czechoslovakia)“ in: *KNS Newsdesk*, 1987, č. 289 (3. 12.), s. 3, a článek „Update on trial of Czechoslovak Catholic Priest“ in: *KNS News Roundup*, 1987, č. 290 (17. 12.), uloženo in: LP, Sb. VONS, inv. č. 299, sign. IV/3 a IV/4, kart. 48.
- ⁵ Ve vyjádření tajemníka pro věci církevní Východočeského krajského národního výboru v Hradci Králové Miroslava Zámečnicka z 28. 11. 1986 bylo mj. uvedeno: „*Mše svatá je hlavní bohoslužba katolické církve a může ji konat pouze řádně vysvěcený katolický kněz se státním souhlasem. Koná se v kostelích, kaplích, případně v jiných vysvěcených bohoslužebných prostorech.*
[...] *Při mši lze odsloužit bohoslužbu za zde uvedená přání (za zemřelého, nemocného apod.). Ten, kdo na duchovním odsloužení mše žádá, přináší obvykle oběť (finanční částku), která není taxativně stanovena, mše může být odsloužena i zdarma. Tato částka, pokud není stanoveno dárce jinak, je osobním příjmem kněze, který ji do 31. 1. dalšího roku přiznává na MNV dle místa trvalého bydliště k 31. 12. t. r. k dani z příjmu obyvatel.*
at. 4. Přímluva je součástí mše svaté, koná ji kněz, který slouží mši a poplatek se nevybírá. Přímluva je vlastně výzva k Bohu, aby učinil právě to, co se od něj žádá, a ve vztahu k věřícím je to výzva k modlitbám, za stejným účelem. Např. aby zemřelý byl spasen, nemocný uzdraven apod.
at 5. Mše svatá je bohoslužba kněze, přímluva je vložený akt do mše svaté. Modlitba je akt věřícího člověka a může ji provádět kdekoliv, kdykoliv, v jakýchkoliv prostorách bez jakéhokoliv pověření. Jde vlastně o soukromý akt věřícího člověka, kterým se obrací na Boha. Může ji pronášet za jakýmkoliv soukromým účelem.
Mši svatou a přímluvu může vykonávat pouze kněz. Modlit se může ten, kdo to umí.“
- Vzhledem k tomu, že podle královéhradeckého krajského tajemníka pro věci církevní J. Štekl neměl nikdy vydán státní souhlas s výkonem duchovenské činnosti, nebyl veden jako katecheta, mohl se sice za někoho jako soukromá osoba modlit, ale nemohl konat mše svaté s přímluvou. Tajemník pro věci církevní dále konstatuje, že pokud konal mše za zemřelé, spáchal trestný čin maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi podle § 178 tr. zák. OS v Ústí nad Orlicí, soudní spis k případu Jaroslava Štekla, spis. zn. 1 T 253/87.
- ⁶ Obžalobu na J. Štekla podal okresní prokurátor v Ústí nad Orlicí JUDr. Jaroslav Mazanec 26. 5. 1987, a to pro trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. a), b) tr. zák. a trestný čin spekulace podle § 117 odst. 1 tr. zák. Tamtéž; viz též rukopisný opis obžaloby uložený in: LP, Sb. VONS, inv. č. 299, sign. I/1, kart. 48.
- ⁷ Štekl byl 9. 9. 1986 zadržen a usnesením okresního prokurátora v Ústí nad Orlicí JUDr. Jaroslava Mazance z 12. 9. 1986 vzat do vazby počínaje dnem

zadržení. Dne 29. 10. 1986 byl okresním prokurátorem z vazby propuštěn. OS v Ústí nad Orlicí, soudní spis k případu Jaroslava Štekla, spis. zn. 1 T 253/87.

Vyšetřovatel mjr. Fiala nařídil 9. 9. 1986 u Štekla domovní prohlídku, která byla provedena téhož dne. Následující den nařídil domovní prohlídku u Antonína Lyera a Josefa Otteho (ti se podíleli na výrobě fotografií pro Štekla), kterou téhož dne provedli pracovníci oddělení vyšetřování VB Okresní správy SNB Náchod. Příkazy o provedení domovních prohlídek a protokoly z nich viz in: tamtéž.